

Wandelen in het Turkse Taurusgebergte

Turkije heeft zon, strand en oude stenen. Maar stevig wandelen door ruig karstlandschap kan ook. Voor wie 'trittsicher' is, en niet bang voor schaareshonden.

TEKST EN FOTO'S MYRA DE ROOY

Zeg Turkije en de woorden zee, zon en oude stenen borrelen boven. Dat er ruige Turkse hooggebergteketens bestaan, zoals het Taurusgebergte, is minder bekend. Voor klimmers en wandelaars die de Alpen te druk of te duur vinden is het Aladaglar Nationale Park een uitstekend alternatief: een onontgonnen en woest natuurgebied in Zuid-Anatolië, waar avontuurlijke mensen met een goede conditie ruim aan hun trekken komen.

Ik heb met klimvriendinnen iets te vieren. Vijftig jaar geleden organiseerden wij de eerste Nederlandse vrouwenexpeditie. Wij beklommen een Nepalese zevenduizender. Op de Chamlang was geen plaats voor mannen – draager noch gids – het moest immers een vrouwenexpeditie blijven. Waar kunnen we dit jubileum beter vieren dan in de bergen? Begin juni is te vroeg in het seizoen voor Alpenpieken, daarom valt onze keuze op Turkije.

Door tijd- en werkdruk kiezen we voor een georganiseerde variant. Plattelandsstad Nigde is onze uitvalsbasis. Daar zetelt een lokale organisatie, opgericht door bewoners van een dorp aan de voet van de Taurusbergen, die iedere zomer

tentenkampen opzetten waar natuurliefhebbers kunnen overnachten. Er is een kok en de bagage wordt per paard of jeep vervoerd. Verzorgd en begeleid, maar het 'benenwerk' verrichten we zelf. Niet klimmen, maar wandelen, waarbij 'schwindelfrei' en 'trittsicher' vereisten zijn. Bovendien moet je het leuk vinden om via ongebaande paden en puinhellingen nog even een topje mee te pakken. En dat vinden we leuk.

In dit berggebied staan geen markeringen en de topografische kaarten zijn niet om over naar huis te schrijven. Een berggids is dus handig. We krijgen de Engelssprekende Pelin mee. Ze is een jonge Turkse klimster, antropologe en Tibetdeskundige. Ik kan met haar een mondje Tibetaans wisselen en praten over de regio waar mijn passie ligt.

Het Taurusgebergte maakt deel uit van de bergketen die de Himalaya met de Alpen verbindt. Het ontstond uit de lang verdwenen Tethys-oceaan. Ooit was het hier tropisch en skeletten van zeeorganismen dwarrelden naar de bodem, stapelden zich op en veranderden door hoge druk en temperatuur in kalksteen. Afrika,

'In het gebied zijn geen markeringen, we wandelen met een gids.'

een werelddeel in beweging, stoomde naar het noordelijker gelegen Eurazië op. Door de onvermijdelijke continentale botsing kwam de oceaانبodem in de knel. Gesteenten werden opgestuwd, geplooid en gebroken: de Taurus was geboren. Dat is in versimpelde bewoordingen de geologische ontstaansgeschiedenis van dit Turkse berggebied.

Van oceaan naar bloemenzee. Een karstlandschap waar water steile kloven, grillige structuren en spelonken boetseerde. Het regen- en smeltwater verdwijnt in spleten in de kalkrotten, een enkel beekje gorgelt nog in het dal. Later in de zomer verdampt het water of wordt het opgeslurpt door de dorstige bodem. Nomadenkampen liggen bij de bronnen. In de zomermaanden trekken de herders van hun dorpen op de Anatolische hoogvlakte naar het verlaten bergland. Gestapelde stenen, met plastic zeil overdekt, vormen een tijdelijk, spartaans huis.

In een van onze eerste kampen loopt een kwispelende hond. Onze begeleiders kennen het beest en weten zijn naam: Hercules. Hij maakt zijn naam niet waar. Zijn lichaamshouding straalt geen kracht uit en bij onverwachte

We roepen onze kelen schor, tot de herder aan komt snellen

bewegingen krimpt hij ineen. Hunkerend naar liefde sjokt hij een dag mee tussen de ongerepte kalkreuzen, maar zijn hondstrouwe ogen kijken spiedend rond. Vlak bij ons tentenkamp blijkt die angst gegrond. Vrolijk geklingel kondigt een kudde aan. De plaats van samenkomst is een smal ravijn, zonder schuilplaats. De schaareshonden komen als hellehonden aanstuiwen: monsters waarin druppels wolvenbloed door de aderen stromen. Ze dragen riemen met metalen pinnen. Hun baas sneed gedeeltelijk de oren af, die vormen samen met de hals immers zwakke plekken tijdens een wolvenaantal. Nu zijn ze zelf jagers en belagen bloeddorstig de angstige Hercules. We gooien stenen, roepen onze kelen schor, tot de herder aan komt snellen. Met een stok roept hij ze tot de orde. In het kamp vertelt de man dat vorig jaar zijn viertal een andere zwerfhond verscheurde. De dieren deden wat er van hen werd verwacht en waar ze voor waren opgeleid. Aantal is de beste verdediging.

In het duister sluipt gevaar nabij. In de sterrennacht klinken gewerschoten. Losse flodders, de schaareshoeder mag in dit natuurpark slechts schrik aan jagen. ▶

Verrassing in de ochtend: de omgeving is stralend wit, het plateau is van kleur ontdaan. Een tijdelijk wintersprookje.

Een paar nachten later klinkt in het duister opnieuw klaaglijk oergeblaat, het daglicht toont de schade: dode schapen. Een strop voor de eigenaar, wraak nemen op het beschermd roofdier is verboden en een overheidsvergoeding blijft uit als wolventanden hun werk hebben gedaan.

In de bruine geitenwollen nomadentent zetten wij 's ochtends onze tanden in een Turks ontbijt. Dagelijks krijgen we een lunchpakket mee. Kok Arif maakt overvloedige diners. Assistent Ahmet, die het vak nog moet leren, schenkt met een glimlach glaasjes sterke Turkse thee. De bitterheid wordt met suikerklontjes verzacht. Bij aankomst staan de tenten en onze bagage al klaar. Een luxe als je normaal gewend bent je hele hebben en houden in de bergen op je rug mee te slepen.

Een aantal van de kampementen is per treinwagen bereikbaar, terwijl we zelf over smalle bergpaden lopen. Op plekken waar we te diep de wildernis intrekken, vervoeren paardenruggen de bagage. Zoals bij de klim naar de Celikbuyduran-pas. Vandaar maken we een zijuitstapje naar de 'wandelberg' Emler. Vanaf deze

één na hoogste berg hebben we zicht op de top van het gebied: de 3.776 meter hoge Demirkazik. Hij troont als koning boven de omgeving uit. Wij kijken als vorstinnen neer op Yedigöller, het Plateau van de Zeven Meren. Een wijds uitzicht over golvende bergen, gekartelde ketens, rijzige wanden, verstilde meren en plukjes sneeuw. In het voorseizoen is dit nog leeg land. Ons kamp ligt op ruim 3.000 meter bij het Büyük Göl, het Grote Meer.

Het blijft een berggebied, dus het weer kan plotsklaps omslaan. Een nachtelijk onweer op de hoogstgelegen slaapplek voert een licht- en geluidsshow op. De stormwind laat het tentdoek sidderen. In een van onze koepeltenten ontstaat een winkelhaak en bij een andere zijn scheerlijnen losgescheurd. Toch wacht ons de volgende dag een verrassing. De omgeving is stralend wit, het plateau en de omringende drieduizenders zijn van kleur ontdaan. Terug in de tijd, de prille zomer lijkt tijdelijk een wintersprookje.

De Taurus is een echte aanrader, ondanks blaffende hellehonden en huilende wolven, is het vooral een wonderschoon wandelparadijs! ■

Taurusgebergte

Naar San Ignacio de Mimi en Santa Ana

Beste reistijd: juni tot eind september. Na de vlucht naar Kayseri en een busrit naar Nigde (130 km) is het per minibus 1,5 uur naar het beginpunt. De trektocht is lokaal te organiseren, maar makkelijker is om het al in Nederland te regelen. De reis wordt door SNP aangeboden. Bergwandelervaring is aan te bevelen. Een optie is de trektocht te combineren met Cappadocië, beroemd om zijn grillig verweerde landschap. **Meer info: www.snp.nl**